

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 5

94. ÅRGANG

13. MARS

1 9 8 2

Arbeid for rettferdighet er evangelisering

Av Baby Johannessen

Arbeide for rettferdighet er å bringe ut evangeliet. Det fineste programmet i verden betyr ingenting hvis ikke kvinnene på «grasrota» forstår det! Det er hvert enkelt WUCWO-medlems innsats vi forsøker å forene på verdensplan, når vi trekker ut essensen av hva katolske kvinner står for i kirke og samfunn, regionalt og lokalt. Det syn som kommer klarest frem fra flest steder på jorden, er vår rettesnor. På den måten kan vi ut fra mangfoldet være folkets og kvinnenes røst på verdensplan og gi katolske kvinners innsikt og erfaring videre til hele menneskeheten.

Det var presidenten for Verdensunionen av katolske kvinneorganisasjoner, Elizabeth Lovatt-Dolan, som sa dette i sitt foredrag for Norges Katolske Kvinneforbund under sitt besøk i Norge.

Hun innledet med å takke Det kgl. norske Utenriksdepartement, som gjennom økonomisk støtte til NKKF hadde gjort besøket mulig. UD gir nå støtte til norske organisasjoner for kontakt med moderorganisasjoner på det internasjonale plan.

— Når vi er her, sa Elizabeth Lovatt-Dolan (som besøkte Norge sammen med visepresidenten for Europa-regionen Cecylia Wolkowinski), vil det styrke båndene mellom NKKF og WUCWO. Vi vil lytte til det dere har på hjertet overfor oss — det er ikke bare dere som skal lytte til oss. Alle medlemmer i våre organisasjoner har fulle rettigheter i WUCWO. Dette tror jeg er viktig å understreke her hvor katolikkene utgjør en minoritet i samfunnet.

— Vi har organisasjoner i alle verdensdeler. Det sier seg selv at alle disse kvinnene ikke kan arbeide på samme nivå. Verdien for oss ligger i mangfoldet, mens de praktiske løs-

ninger ofte avhenger av de lokale forhold.

Verdenspresidenten gikk deretter over til å si litt om WUCWO's organisasjon og struktur. Medlemsorganisasjonene betaler kontingent, men det dekker ikke alt. Noen organisasjoner gir ekstra støtte og litt får Unionen fra Vatikanet, men ikke mye. Utrednings- og utviklingsarbeid skjer ofte regionalt/lokalt og bekostes dermed av de stedlige medlemsorganisasjoner eller på annen måte nasjonalt, f. eks. med bidrag fra offentlige budsjetter.

— Vi ser alt som gjøres på nasjonal basis som meget viktig, sa verdenspresidenten.

Unionen er inndelt i regioner, som følger verdensdel-grensene. Regionslederne utgjør visepresident-gruppen i unionen. En rekke kommisjoner er oppnevnt for å arbeide med spesielle saker, bl. a. økumenikk, menneskerettighetene, kvinnens plass i kirken osv.

Unionen favner alle grupper kvinner i verden, fra de mest eminente intellektuelle begavelser, fra fremstående politikere, fra yrkeskvinner i fremskutte posisjoner, fra generalpriorinner i søsterkongregasjoner til den jevne husmor med stor barneflokk

i slumkvarterene i u-land og analfabeter i små bortgjemte landsbyer.

— Felles for alle medlemmene i WUCWO, sa Elizabeth Lovatt-Dolan, er deres katolske tro og tilhørigheten til den romersk-katolske kirke. Dette forplikter i og for seg Unionen til å gjøre seg gjeldende med all kraft på kvinnenes vegne innen den romersk-katolske kirkes hierarki, hvilket vil si Vatikanet og Bispesynoden på toppplan og sognemenigheten på lokalplan.

— Ellers er vi opptatt av å arbeide for menneskerettighetene overalt. I Sør-Afrika har Unionens tilsluttede ledd vanskeligheter fordi den katolske kvinneorganisasjon der går inn for full integrering av alle mennesker i skole, samfunn og menighet uansett rase og hudfarve. Blikket i Unionen er også rettet mot Latin-Amerika, hvor kvinnene mange steder undertrykkes og lider. Unionen er opptatt av sosiale spørsmål, skole-ring, arbeidstrening o.s.v. for kvinnene.

— Som en Non Governmental Organisation ved flere FN-organer får vi flere år i forveien vite hva som skal opp på senere møter. Vi blir invitert til å si hva som skjer på «grasrota».

Her nevnte verdenspresidenten FNs Handicapår. I flere afrikanske land er det overtro forbundet med de handicappede.

— Dette vil de offisielle regjeringsrepresentanter til FN-møter ikke si

noe om. Det er der vi må si sannheten. Vi kan også tenke på «De gamles år» i den forbindelse. I alle tilfelle gir vi muntlig fremstilling i komitéene av vårt oppsamlede materiale og vårt syn kommer med i FNs offisielle rapporter.

— Vi var også tilstede under nedrustningskonferansen og ga der kvinnes syn til kjenne. Under FNs kvinnekonferanse i København var forøvrig vi den eneste NGO-organisasjonen og den eneste katolske organisasjon som talte imot apartheid.

Verdenspresidenten understreket at NGO-organisasjonene kan snakke friere under FN-møter enn regjeringsrepresentantene fra de enkelte land — noe hele FN-systemet drar nytte av.

— Ved den konsultative status blir vårt arbeid i FN viktig når det gjelder å fremme rettferdigheten. Vi bidrar til at det ikke bare skal dreie seg om abstrakte teorier når politikerne diskuterer sakene, men om reelle menneskelige situasjoner. Vi kan bringe facts om hvordan kvinnes situasjon virkelig er rundt i verden. Eller for å si det bredt: menneskenes situasjon.

Verdenspresidenten for WUCWO tok deretter for seg de temaer Unions generalforsamling har behandlet eller skal behandle. Under verdenskongressen i Bangalore i 1979 utkrySTALLISerte det seg flere temaer som behandles i inneværende fireårsperiode frem til kongressen i 1983. Det dreier seg om kvinnes forhold til den katolske tro, kvinnes plass i kirke og samfunn m. m.

Flere studiegrupper har vært i arbeid. I Europa-regionen har de katolske kvinneorganisasjonene diskutert emnet foran bispesynoden om den kristne families rolle i den moderne verden. Likeledes har det vært studier i Europa om kvinnene og kirken. I Afrika har katolske kvinneorganisasjoner studert temaet: Kristne kvinners rolle i utviklingsarbeidet.

Elisabeth Lovatt-Dolan er president for WUCWO.

I Nord-Amerika var temaet kvinne og kirken. Til våren skal katolske kvinner i Latin-Amerika diskutere de gamles problemer som del av kirkens og samfunnets ansvar. Og til sommeren skal en konferanse for katolske kvinner i Asia og Stillehavsområdet fortsatt diskutere spørsmålet for kvinnene i dette området.

— — —

— I WUCWO er vi ikke opptatt av kvinnelige prester sett fra en snever synsvinkel, sa Elisabeth Lovatt-Dolan. Vi er opptatt av de bidrag kvinnene kan bringe innenfor kirken og av kvinnes bidrag til evangeliseringen. Vi har beveget oss forbi spørsmålet om kvinnelige prester. For oss er det kristne budskapet det viktigste. Det betyr ikke at mange innenfor våre rekker diskuterte utviklingsproblemer om kvinnelige prester.

— Vi oppmuntrer de katolske kvinner til å se etter mulighetene. Hva er behovet i dagens kristne liv? Vi må finne ut hvilken rolle kvinnene skal spille i kirken og samfunnet.

WUCWO's neste generalforsamling i 1983 vil ta for seg temaet Women, identity, development, new community (Kvinnene, identitet, utvikling, et nytt samfunn).

— Vi må som katolske kvinner finne vår egen identitet i samfunnet. Vi må se på hva menneskelig utvikling betyr i den moderne verden.

— Hver og en av oss er kallet til å være jordens salt. Hver av oss har en rolle å spille i den vedvarende evangelisering og utbringelsen av Kristi budskap til verden. Dette innebærer også et engasjement i selve samfunnsutviklingen. Kristne kvinner har plikt til å delta i det politiske liv som former samfunnet. Kristne mennesker skal i dette arbeidet bringe de gode nyheter, med trøst til de fattige, lindring for de syke, lys til de ikke-seende og frihet til de undertrykte.

Et kort referat av Cecylia Wolkowinski's innlegg på NKKF's møte i Oslo under WUCWO-presidentens besøk, kommer i neste nr. av St. Olav. Cecylia Wolkowinski er visepresident for Europa.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstysforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

Vi bråker ikke,

Elizabeth Lovatt-Dolan blir

Katolske kvinners verdenspresident går stille i dørene, men det står makt bak hennes ord. Hun representerer omkring 50 millioner organiserte katolske kvinner og kan trygt si: — Vi bråker ikke, men vi høres.

Og stedet hvor WUCWO høres er i vår romersk-katolske kirke, i hierarkiet og blant legfolket, — og i de mange internasjonale, politiske forsamlinger WUCWO er tilknyttet med konsultativ status.

Hvordan er det egentlig med innflytelsen i Vatikanet?

— Den er etter min mening god, sier Elizabeth Lovatt-Dolan. Min forgjenger som WUCWO-president var rådgiver for Vatikanet i mange saker og selv er jeg med i noen pavelige kommisjoner. Vi kan bidra med svar der, når spesielle emner som også angår kvinnene tas opp.

— WUCWO er offisielt anerkjent som en katolsk organisasjon på linje med de 30-35 andre katolske organisasjonene som nyter den begunstigelser. Det er nyttig for oss. Til høsten skal vi f. eks. være med på et møte i Vatikanets Legmannsråd hvor vi skal diskutere kvinners og menns rolle i samfunnet.

— Vi ser det som en av hovedoppgavene for oss å samle facts om kvinnenes situasjon i verden. Dermed kan vi presentere «grasrotproblemene» for kirkens øverste ledelse. Det er en generell oppfatning i våre medlemsor-

ganisasjoner over hele verden at synet på kvinnen i kirken bør revurderes.

— At det innenfor kirkens hierarki og presteskap og blant mange legfolk hersker et umoderne syn på kvinnens plass, gjør at mange av oss har problemer med kirkens kvinnesyn. Vi mener at alle er skapt i Guds bilde som mennesker og at dette må innebære at kvinnene ikke utelukkes fra noe i kirken. For andre kan dette være en tingenes tilstand de aksepterer.

— La meg si det slik, fortsetter verdenspresidenten, at vi ennå ikke har bygget «den nye kirke». Men vi er underveis. Vi puffer på så godt vi kan, også når det gjelder å få rettet opp skjevheter i kirkens rettslige kodeks, som rammer kvinnene. Dette gjør vi imidlertid i en mer rolig atmosfære av dialog heller enn gjennom konfrontasjoner. Vi vil fortsatt presse på for å gi kvinnene mulig-

heter i kirken, men da ut fra kompetanse, og ikke bare fordi vi er kvinner.

— Innen WUCWO har vi medlemmer som ønsker å bli kvinnelige prester i vår kirke, og vi har medlemmer som er imot den utviklingen. Dette må vi leve med og la kvinnene i kirken stille spørsmålet mer generelt om kvinnens plass i kirken: hvor vil vi kvinner i kirken og hvordan vil vi nå målet vi setter opp? Vi må samarbeide om løsningen.

Hvorledes makter Verdensunionen å koordinere krav og synspunkter fra kvinner over hele jordkloden, som lever under vidt forskjellige sosiale og politiske forhold?

— Vårt utgangspunkt for arbeidet må være den felles basis at vi alle er Guds skapninger. Guds skapninger er likeverdige med de samme rettigheter på jorden, uansett kjønn, hudfarge og sosial status. Derfor går WUCWO også sterkt imot rasisme og vi taler apartheid midt imot.

— Som alle vil forstå, er det et mangfold av problemstillinger for kvinnene i deres ulike sosiale situasjoner rundt omkring i verden. Derfor må vi prioritere ut fra kvinnenes situasjon i samfunn og familie, i henhold til en rettferdighetsholdning. Noen problemer er universelle for dagens kvinner, enten det nå gjelder familie-oppløsning, skilsmisser, prevensjon, abortspørsmålet, skolegang, arbeidsmuligheter, prostitusjon, religiøs skolering av katolsk ungdom, o.s.v., o.s.v.

— Vi forsøker i WUCWO å se sammenhengen mellom det å tilhøre kirken og det å leve i et profant samfunn. Særlig i u-landene hevder vi overfor kvinnene sammenhengen mel-

WUCWO's formålsparagraf

Verdensunionen av katolske kvinneorganisasjoner — WUCWO — har som formål:

- å samarbeide med alle mennesker for å bygge opp et bedre og mer menneskelig, humant samfunn.
- å fremme kvinnenes rettigheter, for å gjøre dem i stand til å realisere seg selv, både som samfunnsmedlemmer og som kristne,
- å fremme kvinnenes samarbeid i samfunnsutviklingen og i kirkens evangeliseringsarbeid.

men vi høres

intervjuet av Baby Johannessen

lom troens påbud i kirken og aktivitet i samfunnet omkring, i nærmiljøet og ut over det.

— Vi ser det slik at vi kvinner også har ansvar for rettferdigheten i verden og at det blir en del av evangeliseringen å fremme rettferdigheten i aktivt samfunnsengasjement.

— Det er viktig at kvinner som på grunn av tradisjon og antropologiske problemer blir eller føler seg undertrykt, får en selvforståelse.

Følger WUCWO's medlemsorganisasjoner opp dette bevisstgjøringsarbeidet?

— Det er forskjellig og med ulike grader av suksess. Noen er flinke, andre er det ikke, innrømmer verdenspresidenten.

— Det vi satser meget på er å gjøre kvinnene oppmerksomme på hvilke rettigheter de har som samfunnsborgere. La meg nevne noen eksempler:

— Vi er imot tvangsekteskap. Vi vet det forekommer mange steder. Det må vi få våre medlemsorganisasjoner til å bekjempe. De må undersøke, ved mistanke, om ekteskapet er påtvunget. Da er det ikke et ekteskap i katolsk forstand. Ekteskapet skal være inngått mellom frie parter. Hvis ekteskapet er påtvunget, vil vi gjøre hva vi kan for å hjelpe kvinnen over den situasjonen.

— På den annen side hevder vi ekteskapets stabilitet når det er frivillig inngått. Blir slike ekteskap oppløst, er det hardt for den uskyldige part (som oftest kvinnen), når hun i tillegg utelukkes fra kirkens sakramenter. Kirken er jo oppmerksom på problemene og leter etter den riktige pastorale løsning.

— Enkenes status er dårlig over hele verden, forteller Elizabeth Lo-

vatt-Dolan. Enkene forblir i en kvinnehetto. Men der kan de ikke overleve. I noen afrikanske land er restriksjonene på enker ubestridelige. Enkene har ikke engang rett på barna, og den avdøde mannens familie fratru ofte også enken alt jordisk bohave. Enkene kan gifte seg med mannens bror, som ofte er gift fra før. Det betyr polygami, som en katolsk kristen ikke kan innlate seg på. Ved å nekte slikt ekteskap, kommer enkene i enda større vanskeligheter. Vi i WUCWO har funnet noen rutiner som våre medlemsorganisasjoner følger i slike tilfelle, for å hjelpe enkene, så de ikke blir stående på helt bar bakke.

— Brudepris finnes forresten også i Afrika. Kvinnene er da objekt og ikke et selvstendig handlende subjekt. Slik brudehandel har vi alltid tatt klart avstand fra.

— Når det gjelder spørsmålene om skilsmisse, prevensjon, barnas og de unges katolske oppdragelse, kvinnelige prester, diakonat for kvinner o.s.v., har vi oppmuntret våre medlemsorganisasjoner til å sette seg inn i problemene ut fra situasjonen i hjemlandet og diskutere saken, gjerne også med de lokale biskoper.

— Jeg forstår at dere i Norge er kommet langt når det gjelder skoleing av katolsk ungdom. Der har dere noe å bidra med på det internasjonale plan. Jeg må også medgi at vi i WUCWO gjerne skulle lære litt av dere skandinaviske kvinner når det gjelder familielivet og rollefordelingen mellom kvinne og mann i familien — der er dere kommet langt.

— — —

Denne rosen til oss «likestilte» skandinaviske kvinner hadde intervjueren ventet lenge på, nærmest provosert

Facts om WUCWO

WUCWO — World Union of Catholic Women's Organisations (Verdensunionen for katolske kvinneorganisasjoner) omfatter:

ca. 50 mill medlemmer i 62 land (i alle verdensdeler) —

106 medlemsorganisasjoner, deriblant Norges Katolske Kvinneforbund —

er anerkjent som katolsk organisasjon i Vatikanet ved:

Legmannsrådet

Kommisjonen for rettferdighet og fred

Sekretariatet for fremme av kristen enhet

Komitéen for familiepolitikk

Bispedsynodens sekretariat

Har konsultativ status som NGO (Non Governmental Organisation) ved:

FN's økonomiske og sosiale råd (ECOSOC) fra 1947 —

FN's organisasjon for utdanning og kultur (UNESCO) fra 1948 —

FN's Barnefond (UNICEF) fra 1952 —

FN's Matvarefond (FAO) fra 1953.

Europarådet —

Rådet for amerikanske stater —

WUCWO ble stiftet omkring 1910-11.

Sekretariat i Paris med én heltidsansatt. Sekretariat i Madrid med deltidshjelp. Sekretariat med kontorhjelp i tilknytning til den valgte presidents hjemland.

Offisielle språk i WUCWO: Engelsk, fransk, tysk, spansk.

NKKF utgir en norsk versjon av nyhetsbulletinen.

B. J.

frem, og la oss takke for verdenspresidentens høflige oppmuntring til oss!

— — —

Hvordan er samarbeidet med andre internasjonale kvinneorganisasjoner?

— Det er godt! I mange land er vår organisasjon medlem av kvinneorganisasjonenes Nasjonalråd — det gjelder både i u-land og i-land, aller- mest i u-land. På det internasjonale plan skjer samarbeidet mest på øku- menisk basis. Vi har ikke fellespro- sjekter, men vi samarbeider på kon- sultasjonsbasis, gjennom økumeniske samtaler. Siden slutten av 60-årene har vi deltatt i kvinnesamarbeids- gruppe innenfor Kirkenes Verdensråd og vi har samarbeidet med Metodist- kirkens verdenskvinneforbund og Det lutherske Verdensforbunds kvinne- grupper. De innbys alle til vår gene- ralforsamling som deltagere og ikke bare som observatører. Vi har for- øvrig også hatt med noen ikke-kristne kvinner, bl. a. buddhister.

— Der hvor vi har konsultativ sta- tus overfor internasjonale politiske organisasjoner, skjer det ofte sam- arbeid mellom kvinneorganisasjonene — det er vi i WUCWO med på.

WUCWO startet i 1910/11 i England, omtrent samtidig med kvinnes stem- merettsbevegelse. Var det noen sam- heng?

— Ikke direkte, men WUCWO ville oppmuntre katolske kvinner til å ta ansvar for sin egen utvikling, som en del av det kristne ansvar i kirken.

— I starten sto nok kvinnebevegel- sen og WUCWO noe fjernt fra hver- andre. Men i de senere årene er kvin- nenes organisasjoner kommet hveran- dre nærmere, samtidig som de holder fast ved sin særegne bakgrunn. Dette kom klart frem under kvinnekonfe-

ransene i København. Vi forstår hver- andre bedre i dag enn for 70 år siden.

Er det slik i WUCWO's internasjonale forsamlinger at det hovedsakelig er overklassekvinner — særlig når det gjelder u-landsrepresentasjonen — som deltar, slik det forekommer i an- dre kvinneorganisasjoner?..

— Nei, det er ikke tilfelle hos oss. Men de som opptrer internasjonalt, har god utdannelse. De behøver ikke derfor å ha privilegier i sine hjem- land. I Afrika, som jeg kjenner best når det gjelder u-land, kommer ma- joriteten av kvinnene i våre organi- sasjoner fra enkle familiekår. De har mødre som er analfabeter. Men jeg vil tro, sier verdenspresidenten, at de mødrene har en livsvisdom som vi i i-landene kunne trenge en flik av.

— Mange av de som har verv i våre organisasjoner, er lærere. Og de sti- mulerer stadig nye unge jenter til å gå den veien. De afrikanske kvinnene har tatt samfunnsendringene på en fin måte. De aksepterer utviklingen, uten å gi avkall på egne skikker eller være skamfulle over sin tradisjon. Det har vi opplevet også på WUCWO- møter. Passer det seg slik, tar de gjer- ne minstebarnet med seg til WUCWO- møter, på ryggen!

— I WUCWO har vi, for å si det generelt, alle grupper kvinner som medlemmer. Det er stor spredning. Aldersmessig har vi flest unge med- lemmer i Afrika og Asia. De får opp- læring i skolefag, barnestell og i små- industri. Ellers har vi medlemmer over hele skalaen, fra kvinner som er analfabeter til dr. theol'er som under- viser ved katolske presteseminarer, konkluderer Elizabeth Lovatt-Dolan.

Den svenske forfatterinne og teolog **GUNNEL VALLQIST** er blitt hedret med tittelen **Professor honoris causa**.

KIRKE I CANADA STØTTER INDIANSKE KVINNERS KRAV

Bergen (NØP/RPS) De føderale myn- digheter i Canada har i en uttalelse lo- vet å få forgang i endringene av de dis- kriminerende paragrafene i den såkalte «Indian Act», en lov som omhandler in- dianernes rettigheter.

Fem konferanser for Den forenede kir- ke (UC) er blant de grupper som har krevd at myndighetene skal fjerne pa- ragrafen i loven som gjør at indianske kvinner som gifter seg med en ikke-in- dianer mister sin status som indianer. Der- som en indiansk mann gifter seg med en kvinne som ikke er indiansk, får bå- de konen hans og barna status som indi- anere.

En som mister sin status får ikke bo i reservatene, og vedkommende kan ikke inneha eller arve eiendommer i reserva- tene, og vil heller ikke ha krav på de sosiale ytelsene fra de føderale myndig- hetene.

Allerede i 1972 støttet en gruppe fra UC den offentlige kommisjonen som hev- det at kvinnene burde få beholde sin status som indianere. I 1980 støttet også en annen komité fra UC, som arbeider med likestillings-spørsmål, de indianske kvinnene i deres krav om å endre loven.

FÆRRE AMERIKANSKE MISJONÆRER NÅ ENN FØR

Bergen (NØP/LaC) Den stadige ufre- den som har preget land i den tredje verden i forlengelse av amerikansk uten- rikspolitik, har ført til at antallet mi- sjonærer fra USA har vært stadig syn- kende de siste 20 årene. I forhold til tal- lene fra 1961 sender Den romersk-katol- ske kirken ut 79 % færre misjonærer nå.

Tallene for lutheranere og metodister viser en prosentvis nedgang på henholds- vis 70 og 45 %. Bare baptistene i sør- statene har sendt ut flere folk. Men med et samlet antall misjonærer på rundt 35.000, er de amerikanske kirkene like- vel på toppen av utsendelsesstatistik- ken.

Vår kjære

SØSTER

MARIA PATRICIA WIELENBERG

døde på Sentralsykehuset i Skien, den 18. februar 1982, i en alder av 74 år, etter 55 års klosterliv.

Vi anbefaler vår medsøster til de tro- endes forbønn.

ST. JOSEPHSØSTRENE..

Fasten

Hjemme hos oss har vi i år besluttet å prøve og overholde fasten. Det betyr i første rekke at vi spiser mindre, at vi i stedet for den mer eller mindre tradisjonelle maten nøyes med mindre.

Vi har tatt den beslutning i år, fordi vi for en gangs skyld synes at vi vil ha lov til å føle oss som katolikker.

Med det mener vi at vi kan ane litt av all den nød som finnes i verden, og som vi er med til å opprettholde i stedet for å motarbeide. For å være helt personlige og utradisjonelle, så vil vi gjerne etter evne ha lov til å solidariseres oss med dem som ikke har noe, om det så bare skal bli denne ene gangen. Det håper vi nå ikke det skal. Vi vil nemlig forsøke om vi kan se verden fra den side som vi helst ikke ser den, og lære av det vi ser og det vi forhåpentlig kommer til å kjenne både åndelig og legemlig.

Er det mere å si i den forbindelse? — Ja, jeg tror nemlig også at den solidaritetsfølelse ikke er noe vi har oppdaget. Vi har fornemmelsen av at allerede i bibelsk tid var det mennesker som hadde fått fatt på noe av det som vi prøver på nå. Vi mener å kunne tro at Jesus Kristus er et forbilde på en slik solidaritet, ikke alene fordi han gikk ut i ørkenen i 40 dager, men fordi han gjorde hele sitt liv til et solidaritetseksempel og gikk i døden for denne solidariteten med mennesker. — HAN viste veien. — Hva om vi for en gangs skyld prøvde å følge etter?

Fastetiden er en forberedelsestid til den store påskefest. Det var Jesus også klar over og tok konsekvensen av det. Ved å avholde seg fra det tilvante og svært menneskelige en tid, søkte han å finne inn til det vesentlige i den menneskelige tilværelse og forbindelsen med Gud.

Den jødiske påskefest var en gledesfest over dødens overvinnelse og Israels befrielse fra en urettferdig overmakt. Det var festen til minne om at døden er inngangen til livet og til gleden i alt som var skapt. Det var festen til minne om at lidelsen bare er et forbigående stadium i menneskers liv, og at den som hersker over døden også formår å skape glede og utfrielse. Jesus ikke alene visste dette, han ble et levende symbol på dette for alle mennesker til alle tider gjennom oppstandelsen.

Jeg har ofte spurt meg selv helt personlig og på tvers av alt menneskelig: hvorfor er du egentlig kristen? — Er det for å følge Kristus etter?

— — — —

La det være tindrende klart i denne situasjon: Ja, det er det, og derfor overholder vi fasten.

Svend Aage Rasmussen

Quinder, da der var Quinder til...

Den ældste form for religion er sandsynligvis huledyrkelsen!

Vel, nu er det faktisk ikke det, den danske journalist ELLEN NIELSEN postulerer i sin senest udkomne bog, KVINDEN I FORHISTORIEN: men på den anden side så kan man ikke lade være med efter endt læsning at sætte sig ned for nærmere at trænge ind i dybderne af dette postulat. Det er ikke Ellen Nielsens opfindelse, men stammer fra en fransk videnskabsmand, som satte kvinden højt. Næppe fordi han var fransk, snarere fordi han opdagede, at kvinden i sine mangfoldige former og udgaver i virkeligheden er ophav til alt liv.

Det kan selvfølgelig diskuteres om den oprindelige religionsform i virkeligheden var en dyrkelse av hulen eller de kvindelige hemmeligheder, ingen ved jo det; men på den anden side, må man jo medgive det forståelige og det originale i tankegangen.

Det er på een gang en konsekvens af virkeligheden, som den er oplevet af mennesker i en fjern fortid og en hyldest til kvinden i både fortid og nutid. — Kvinden som den skabende faktor, som formidler af livet til jorden. Det er en ganske fin form for religion, når man tager i betragtning, at svært mange af slagsen kan virke aldeles destruktive, ikke mindst på nutidens mennesker.

Vel, religion og kvinder. *Det* handler som sagt Ellen Nielsens bog ikke om. Ikke desto mindre så er den en hyldest til kvinder til alle tider, og tillad i den forbindelse et ydmygt mandfolk at stille op i rækken af beundrere og svinge sin bredskyggede hat med et jublende vivat! *Det* fortjener kvinden, som begreb såvel som individ.

Nu kunne man komme med en tør

anmeldelse av facts, prognoser, teser, skalaer, diagrammer og alskens intellektuelt djævelskab, men *det* fortjener Ellen Nielsen absolut ikke. Her har vi nemlig en bog, hvor man ikke alene går til biddet over et emne, som man er optaget af, men hvor man får revet læseren med i begejstringen over det altopslugende: KVINDEN.

Det er en evne; og det er en evne af de sjældne. Det er en kunst, som Ellen Nielsen kan, og minsanten, om man så ikke bag ordene aner det berømte blink bag brillerglassene, som *må* være der. Her har vi kvinden, som ikke tager sig selv højtidelig, men som er sig selv bevidst, og som ved, hvad hun snakker om.

Kvinden i Forhistorien er ingen akademisk vel afvejet bog, og det er muligt, at den ikke står for mere dybtgående dissekering, hvis det er det, man er ude efter. Man er ikke ude efter det, hvis man er Ellen Nielsen. Ellen Nielsen er journalist; eller når vi nu skal til at være fine på det, nok snarere essayist. —

Det, hun gør i denne bog, er at berette. At berette er at meddele sig, og det er præcist, hvad der sker ud fra Ellen Nielsens intention. Hun fortæller; og hun fortæller af karsken bælg, som kun en, som har viden om ting og sager, kan gøre det. For at der ligger stor viden bag dette arbejde, er der ingen tvivl om. Det er nemlig i virkeligheden ganske digre sager, men det er fortalt på en måde, som appellerer til modtageren, og man tvinges til at tage standpunkt til de mangfoldige postulater, som forfatteren bringer til torvs.

En af grundene til at Ellen Nielsen har kastet sig over Kvinden som problem er, kan jeg tænke mig, at hun har stillet sig selv det store spørgs-

mål: Hvad er en kvinde? — Ellen Nielsen, såvel som mangfoldige andre kvinder *kan* besvare dette spørgsmål.

Imidlertid rejser der sig straks et andet, nemlig om man som kvinde vil blive troet, når man beretter om det at være anderledes. Selvom man ikke vil det, så bliver det jo på en slags vis at være anderledes, når man er kvinde. Historien viser det, og Ellen Nielsen har jo i en tidligere bog (*Kvinden i Mandens Kirke*, København 1978) beskæftiget sig med dette.

Når man nu er dømt til «at være anderledes», så gør man vel alt for at bevise, at man ikke er det, og det er da også med fynd og klem, at Ellen Nielsen kaster sig over forskningsresultater og muligheder, som kan belyse sagen. Her dukker det interessante op. Hvordan var det, før kvinden blev skabt? — Eller sagt på en mere direkte måde, dengang manden var dømt til at være under tøflen! Hvem var det så, der var anderledes? —

Ellen Nielsen er nemlig overbevist om, at det var et «dengang», og man undgår ikke at ane et lille triumferende smil og et umærkeligt kast med nakken, som siger så meget som: Ja, vi kan jo ikke bevise noget, men det var nu sådan». — Kan det siges mere kvindeligt? — Næppe.

Ellen Nielsen er overbevist om matriarkatets historiske fortrin, og vender bestandig tilbage til dette faktum, hvadenten hun bevæger sig i en samlerkultur for over 100 000 år siden, eller hun spøger med de gamle grækere.

Tanken er jo nærliggende, og for nogen mandfolk måske endog fristende, og ser man på ovennævnte postulat om hulereligionen som den op-

rindelige religionsform, så kommer man næppe uden om dette for vor menneskekultur så vigtige faktum uden at tage stilling for eller imod.

I hvert fald er der noget, som siger en, at kvinden til alle tider har været pålagt ansvar, og at hun har røktet dette ansvar med stor omhu og givet det videre til kommende slægter, mens manden . . . ? —

Det har Ellen Nielsen også svar på, og her synes jeg, hun bevæger sig i områder, som byder på meget interessante aspekter. I det øjeblik den indo-europæiske kultur tager overhånd, reduceres kvinden og tager plads blandt det umælende fæ. Nå, nu er det vel for meget sagt, men at netop dette med de indo-europæiske invasioner og det militante doriske præg bragte en kulturændring af dimensioner er sikkert, og det skulle være interessant om man i højere grad kunne få klarlagt kvindens rolle i det opgør, som det umiskendeligt måtte komme til, da mandfolkehorder til hest fra Centralasiens fjerne riger skyllede ind over Europa og det vestlige Asien og Afrika og tilintetgjorde det fredens rige, hvor al strid var bilagt, og hvor man bøjede sig i ærbødighed for selve livet, symboliseret gennem de kvindelige dyder.

Er det nu så længe siden? — Det er jo det, men man behøver såmænd ikke overskride de 100 000 år for at kunne stifte bekendtskab med de historiske matriarkater og deres kultur. De ægyptiske kulturer i både de mellemste og de gamle riger er rige på eksempler på en kultur, som var bestemt af kvindelige ønsker og befejelser. Det er absolut en skam, at man ikke i højere grad har taget dette ad notam rent videnskabeligt og forsøgt at trænge ind til en virkelighed, som har været anderledes en mandens.

Hvis man skal vurdere Kvinden i Forhistorien, så må det straks siges, at emnet i sig selv indikerer, at det er en interessant bog, og at det er helt utroligt, hvad forfatteren har kunnet få til at stå på 131 sider.

At kildeapparatet er i orden medfører en nødvendighed. — Billedma-

terialet er også valgt med omhu, og selve bogens formgivning og tryk tjener forlaget HEKLA til ære.

Skal man gå lidt tættere på, må man vel medgive, at det store afsnit om kvinden i urtiden er absolut det mest interessante. Det kan være, det er fordi man umiddelbart synes, at det der med grækerne og deres damer er mere eller mindre kendt i forvejen, selvom det her er behandlet på en hel anden måde, end det man er vant til.

Selvfølgelig kan man sige, at mange kender til Venus fra Willendorf og de mangfoldige små kvindestatuetter fra fortiden, hvor frugtbarheden synes at være det centrale, men det er egentlig ikke det alene, som gør bogen så interessant, hvis man skal tage dens emne i betragtning.

Det er sådan set mere det, som ikke står i bogen, men mellem linjerne. Antydningerne, fornemmelserne, sandheden om man vil. Sandsynligvis en sandhed, som ikke holder mål med vor moderne videnskabelige småtingsforretning, men som umiskendelig er der, og som får det hele til at falde på plads på de steder det hører hjemme.

Ellen Nielsen har valgt bogformen for at nå indtil en kerne. Flere af de afsnit som har størst interesse for de fleste læsere har været offentliggjort før, enten i form af radioforedrag eller avis-kroniker. Det har sikkert været rigtigt af forfatteren at samle dette stof sammen og sætte det i relief, så selve emnet kan tages op til debat, når lejlighed bydes. — Og hvornår gør det ikke det?

Svend Aage Rasmussen

Ellen Nielsen:

Kvinden i Forhistorien

Forlaget Hekla, København, 1981

131 sider.

Dorothea Olbrich, som er velkjent for mange som hjerte og hjerne i bl. a. de nordiske studieukene i Haus Ohrbeck, er blitt kalt til å gjøre tjeneste i bispedømmet Osnabrück. Hun skal administrere pastoralt legmannsarbeide i bispedømmet.

Hun forteller dog at hun skal fortsette

ST. HALLVARD-GUTTENE I PETERSKIRKEN

St. Hallvard-guttene med sin dirigent Øistein Vogt og med Haakon Omejer Sørliie som organist, reiste fredag 19. februar til Roma for å vikariere for det faste koret i Peterskirken. Vikariatet skal vare i tre uker. Dermed innleder det kjente guttekolet en fast årlig vikariatordning.

Det er tredje gang St. Hallvard-guttene besøker Roma. Og etter sin vellykkede turné ifjor, fikk koret det smigrende tilbud om å vikariere fast for Peterskirkens kor, Capella Julia, ved alle arrangementer i kirken. Og det innbefatter også pave-gudstjenester, forteller Øistein Vogt.

Når det gjelder Peterskirken, skal St. Hallvard-guttene i de tre ukene oppholdet varer, medvirke ved ca. 10 gudstjenester, innbefattet vesper.

Men under Italia-oppholdet skal koret også gi konserter i Roma. I St. Carlo-kirken skal koret synges både ved gudstjeneste og konsert. Den norske stat har nemlig restaurert St. Olavs-kapellet i kirken, og denne restaurering er nå avsluttet. Ambassaden hadde uttrykt ønske om at dette kapellet skulle brukes, og derfor var det naturlig at St. Hallvard-guttene skulle synges der under sitt opphold. Koret skal også en tur til Siena, som ligger ca. 50 km syd for Firenze.

Koret har drevet med intense øvelser, så det er vel forberedt St. Hallvard-gutter med dirigent og organist som møter i Peterskirken. Allerede 8. mars vender koret tilbake til Oslo.

GUSTAV BØHM & SØN A/S

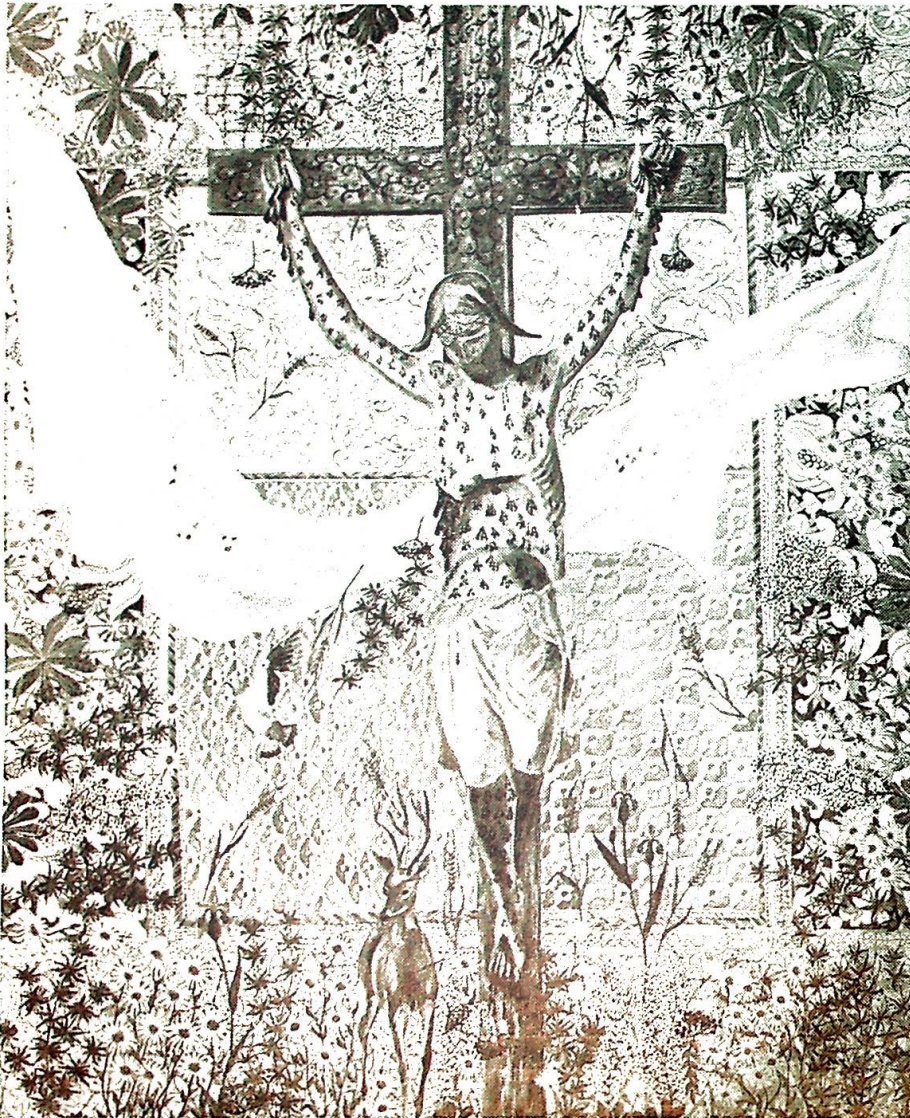
Bakeri og Konditori

Drammen

med sitt engasjement i Ansgars-Werk i Osnabrück, og at de nordiske studieukene kommer til å finne sted som tidligere i Haus Ohrbeck.

Katolsk Kyrkotidning

HYMNE TIL DET

*Pris, min tunge, laurbærkransen
vunnet i så hård en strid!
La din gledes hymne stige
opp mot korsets seierspant.
Kunngjør vidt, at verdens frelser
ved å ofres, Livet vant.*

*Dypt i synd og død falt Adam
da han krenket treets frukt.
Men av medynk med sin skapning
øvet Gud sin miskunns makt.
Opp mot Dødens tre han stiller
Treet som oss liv har bragt.*

*Dette ble den vei til frelse
han har valgt fra alders tid:
Renkene som holdt oss fanget,
vendte han til signing om.
Av det sår som fallet voldte,
henter han vår legedom.*

*Og da tiden fylte målet
som Guds visdom hadde satt,
kom hans Sønn ned fra sin trone
til oss i en jomfrus skjød.
Han, som selv er jordens skaper,
kler seg i vårt blod, vårt kjød.*

*Barnet gråter i den trange
krybbe der det først blir lagt,
Jomfrumoren sønnens lemmer
linner med de stramme bånd.
Fast er svøpet som hun tvinner
om Guds egen fot og hånd.*

Etter

Venantius Fortunatus

HELLIGE KORS

*Tredve år er nådd til ende,
og hans jordlivs mål er fylt.
Da går han med udelte vilje
veien inn i kval og ve:
Lammet som for oss vil ofres,
løftes opp på korsets tre.*

*Eddik bød de ham — og galle —
torner, nagler og et spyd.
Ut av lansegapet styrtet
fra hans side vann og blod.
Jord og hav og stjerneverdner
renset steg av denne flod.*

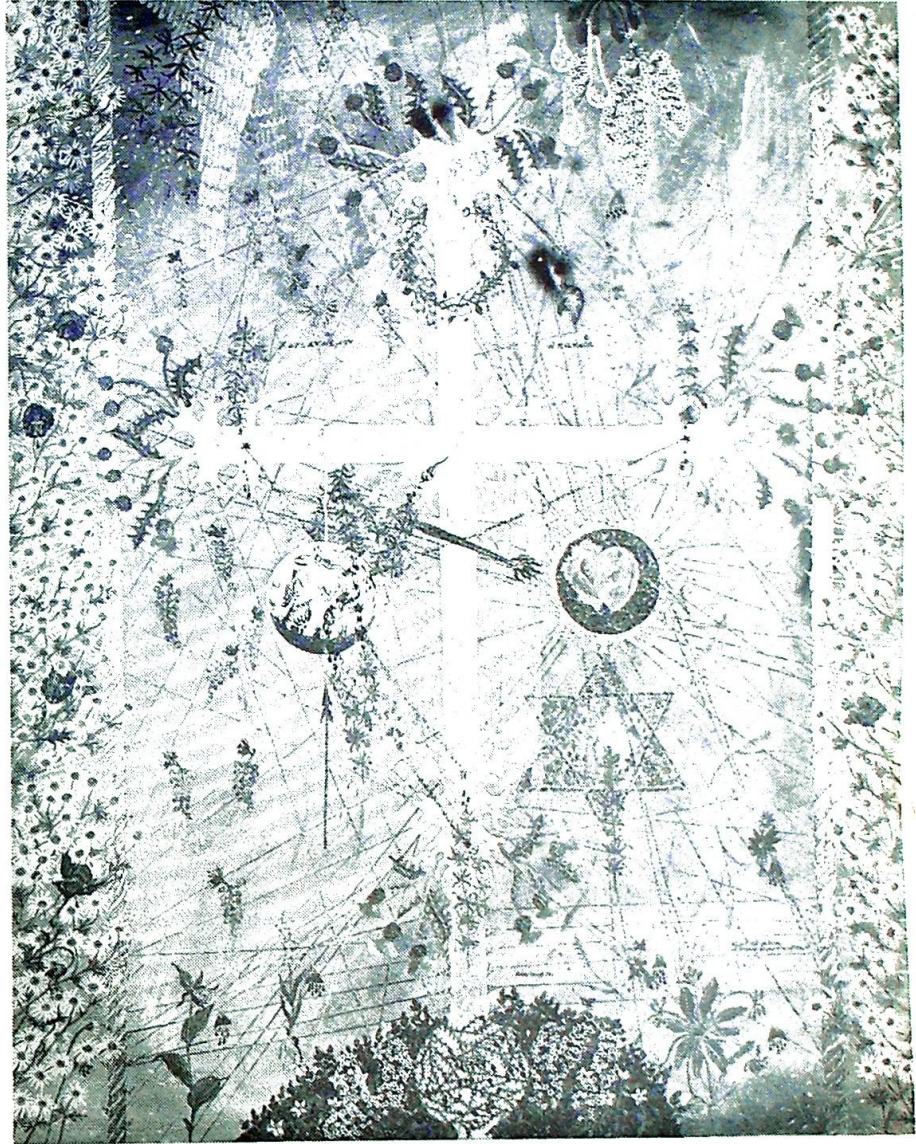
*Kors, du trofaste og edle
fremfor alle skogens trær.
Aldri bar et tre på jorden
løv og blomst og frukt som du!
Salig korset, salig naglen
som så dyr en byrde bar.*

*Høye tre, senk dine grener.
Gjør din stamme svai og myk!
Om din Skaper la den duve
lint som strå din strake ved.
Må vår Himmelkonges legem'
løftes ømt av korsets tre.*

*Du alene kjentes verdig
til å være ofrets bord,
Arken som fra skibbruds fare
vei til fred og frølse fant.
Salvet ble du med det rene
blod som ned fra lammet rant.*

*Lovet, priset, æret være
hellige Treenighet!
Fader, Sønn og Helligånden
lovet høyt av himlens hær.
Jord og hav og himler prise
ham som evig var og er!*

Ved Ørnulf Ranheimsæter

Bildet på forsiden, samt bildene på side 10 og 11 er av Anne-Lise Knopf.

Hjelp til selvhjelp

Den Nordiske Biskpekonferanse har bestemt at Fasteaksjonens hovedprosjekt i år skal gå til et utviklingsprosjekt i Øvre Volta, et av landene i Sahel-sonen i Afrika. Øvre Volta ligger i Vest-Afrika og er et av verdens fattigste land.

Prosjektet går i korthet ut på å bedre bruken av oljefrø i ernæring og lokal økonomi. Landsbyene i mål-områdene skal få adgang til oljepresser, slik at de får bedre økonomisk utbytte av sin dyrking av sesam og solsikker. Hensikten er å legge grunnlaget for en selvhjulpen utviklingsvirksomhet. Bondefamiliene oppnår både økonomisk gevinst ved at de selv kan raffinere oljen, og bedre kosthold ved at barna spiser oljeavfallet.

Ansvarlig for gjennomføringen av prosjektet er Catholic Relief Services (CRS), som innordner det i sitt omfattende mat- og ernæringsprogram i Øvre Volta. Prosjektet beregnes å vare i to år, og avsluttes etter planen i september neste år.

FAKTA OM ØVRE VOLTA

Republikken Øvre Volta har omlag 6,7 millioner innbyggere. Over 90 prosent av befolkningen bor på landsbygda. Landet er blant verdens fattigste med en årlig inntekt pr. innbygger på gjennomsnittlig 110 dollar (kr. 630,—) (Bangladesh 100 dollar, Tanzania 270 dollar, Ghana 400 dollar, Norge 11.000 dollar gj.sn. brutto sosialprodukt i 1979).

Hovedårsak til Øvre Voltas fattigdom er mangel på naturressurser. Stedvis har overbefolkning ført til rovdrift på jorden. Utilstrekkelig og usikker nedbør gjør at jordbruksproduksjonen varierer sterkt fra år til år.

Underernæringen blant barn er alvorligere enn i de aller fleste land. Det har sosiale, økonomiske og biologiske årsaker. Foreldrene legger ikke alltid merke til at deres barn er underernærte, det finnes få sunne barn å sammenligne med

Dårlige helse- og sanitærforhold bidrar til en spebarnsdødelighet på 190 promille og barnedødelighet (1-4 år) på 250 promille (i Norge: 9 og 2 promille). Mange av dem som overlever barneårene står igjen med reduserte utsikter til full helse og produktivitet i voksen alder.

OLJEFRØ-PROSJEKTET

Det to-års-prosjektet vi skal støtte med årets fasteaksjon er budsjettert til 293.000 dollar (ca. 1,7 millioner kroner). Det er ikke penger som vil bli brukt til en kortvarig innsprøytning av hjelp som ikke får noen varig virkning. Fordelene som oppnås holder seg også etter at prosjektet er avsluttet — det er hjelp til selvhjelp.

Oljefrø-prosjektet styrker både økonomi og ernæring i Øvre Volta. Økonomisk sett er oljefrø-produksjonen meget lukrativ, men da er det viktig at bøndene har adgang til en oljepresse. De tjener ikke så mye på å selge frøene hele. I 1980 var prisen for hele sesamfrø i hovedstaden rundt 0,50 dollar pr. kilo. Hvis bonden raffinerer det samme kiloet og selger oljen, får han over det tredobbelte i betaling. Hvis vi forutsetter en beskjeden årlig produksjon på 200 kilo på ca. fem mål jord, vil tilleggsinntekten for familien bli 250 dollar. Brutto nasjonalprodukt pr. innbygger er som nevnt 110 dollar.

Næringsverdien i både matoljen og restproduktet er meget høy. Sentralt her er det faktum at matoljen gir omlag 9 kalorier pr. gram, mens de fleste kornsorter bare gir 3 kalorier pr. gram. Det betyr at en gitt mengde

olje øker kalori-innholdet i et måltid 2,25 ganger så meget som tilsvarende mengde korn. Innbyggerne i landet bruker gjerne olje også til å gjøre lite velsmakende mat akseptabel.

Catholic Relief Services i Øvre Volta tror ikke det vil være så vanskelig å stimulere oljefrødyrkingen i landet. Særlig sesamdyrking er utbredt fra før, og departementet for utvikling på landsbygda har allerede en kampanje for sesam.

Solsikkedyrking er derimot ikke vanlig, selv om planten er meget godt egnet. Her blir opplysningsarbeidet en viktig oppgave for CRS.

CRS vil også overvåke prosjektet etterhvert som det skrider frem. Der som prosjektet oppfyller de store forhåpninger som stilles til det, kan en vente at CR Svil prioritere denne slags prosjekter i flere deler av Afrika.

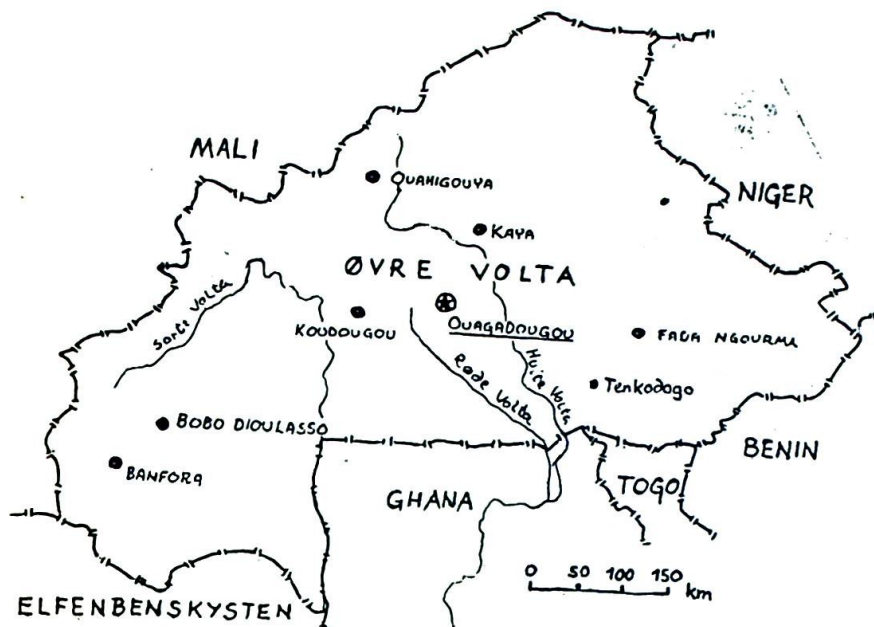
Ved siden av hoved-prosjektet har biskpekonferansen bestemt seg for å hjelpe flyktninger fra Haiti i Den Dominikanske Republik, som trenger hjelp til medisiner og utdanning. Vi vet hvor vanskelig det er for flyktninger å komme til et fremmed land. Problemet blir selvfølgelig mye større når mottakerlandet også er svært fattig. Dette prosjektet er påbegynt og beregnes til ca. 55.000 dollars, ca. 320.000 kroner.

Et annet biprosjekt som man håper å kunne støtte er et silo-prosjekt i Senegambia. Planene er å bygge 15 stk. 200 tonn siloer. Beregnede utgifter: 67.000 dollars, vel 390.000 kroner.

FIJORARETS FASTEAKSJON

Det kan nevnes at husbyggingsprosjektet i Sri Lanka, hoved-prosjektet fra ifjor, går meget bra. 80 hus er nå ferdige, og det er de fattige selv som bygger husene med den støtte vi gav dem til materialer o.s.v. Prosjektet har vært besøkt regelmessig av CRS og av Caritas Danmark, noe som sikrer oss at alt går knirkefritt. De siste 40 husene vil bli ferdige i juli.

Biprosjektene fra fasteaksjonen ifjor inkluderer 10 brønner til forskjellige landsbyer. Dette prosjektet

STØTT
CARITAS NORGE
Giro 20 20881

parten av beløpene som prosjektene er beregnet til å koste. Vanligvis innbringer aksjonene i Norge rundt 150 tusen kr. Norge har ca. 15.000 katolikker som er registrert.

Det er opp til enhver av oss å bedømme hvor tung byrden til disse mennesker som vi har påtatt oss å hjelpe er, samtidig som vi reflekterer over hvor heldige og ressurssterke vi er i vår del av verden. Gud kaller oss til å plassere hans arbeid først. Han har gitt oss midler til å leve av og midler til å gi til andre som er i nød.

Det er vårt inderlige ønske at vi i år bringer fasteaksjonen aktivt inn i enhver katolsk familie. La oss gjøre fastetiden til en daglig aksjon — ikke et engangsløft.

Vi ønsker dere alle en god fastetid. La oss huske vår Herres egne ord: «Hva dere har gjort mot en av disse mine minste brødre, det har dere gjort mot meg».

For Caritas Norge

John Golding
Generalsekretær

er i Sahel-området i Vest-Afrika og er i god gjenge, om enn litt forsinket. St. Franciskus-søstrene i Kalabodistriktet fikk også en firehjulsdrevet bil, samt støtte til 11 mindre prosjekter i Etiopia. Prosjektet i Burundi, også i Ytre Zahel, hvor vi planter Eukalyptus og Sedertrær, er vel i gang.

PAVENS FASTEBUDSKAP

«Hvem er min neste?» Lk. 10:29.

Paven minner oss i sitt fastebudskap i år om lignelsen om den gode samaritaner. I første omgang er den gode samaritaner Kristus selv, sier Paven. Og siterer fra skriften: «Han oppgav alt sitt eget, gikk inn i slavens kår og ble et menneske som vi. Å se til som et menneske i all sin ferd, bøyde han seg, underkastet og lydig til døden — ja, døden på et kors!» (Filipp. 2,78).

Fastetiden er en tid for renselse og bot, og vi skal la Frelseren gjøre oss til Hans neste og til å frelse oss ved Sin kjærlighet. Renselsens og bokens ånd kjennetegnes av kjærlighet og vilje til å dele med hverandre, skriver Paven. Det å følge Kristi eksempel vil si å ta seg av de som er nakne og sårede og som er glemt eller avvist i vår verden.

Paven oppfordrer oss derfor til å støtte opp om alt det som gjøres av den lokale kirke for å hjelpe medkristne og alle medmennesker slik at de kan leve et liv i verdighet. Måtte fastekollektene komme dem til gode som trenger det sårest — de fattige og underernærte, de som er nektet rettferdighet, de som ennå ikke er i stand til å fremme sin egen utvikling, håper Pave Johannes Paul II.

CARITAS OG FASTEAKSJONEN

Caritas i de nordiske land, som samarbeider med Catholic Relief Services om utviklingsprosjektene i Øvre Volta, Den Dominikanske Republik og Senegambia, håper at det i Norden vil være mulig å samle inn meste-

Den nordiske valfart til Lourdes

24. juni til 1. juli 1982

8 dagers flyreise med fuld pension

Pris: Kastrup—Lourdes, tur/retur, på hotel d.kr. 3.200,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil» . . d.kr. 2.800,—

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Valfartspræst: Pater Per WAAGØ, O.M.I.

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

Eventyret om Mariann Hill

AVSLUTNING

Franciskus Strunk avslutter visitasjonen og reiser den 13. oktober til Roma, som endelig beslutter å suspendere Dom Pfanner for et år. — Det var en meget hard avgjørelse: Franz Pfanner hadde å avholde seg fra enhver tilknytning og forbindelse med både patres, brødre og søstre. — Hvis han ikke ville det, måtte han innse at feiringen av Den hellige messe ville forbys ham, og at han etter et års forløp ikke ville bli gjeninnsett i sitt embede. Franz Pfanner avleverte abbedstav og ring ved Vår Frue av Lourdes' alter og kledte seg i legbrødrenes drakt!

Det kapitelfedrene egentlig ønsket, var at Pfanner skulle anmode om å få lov til å trekke seg som abbed. Slik gjør en personlighet som Franz Pfanner, abbed av Mariann Hill, ikke.

Den 22. april 1893 ble han avsatt. Det fremgikk senere i referater i den tyske katolske presse at pavestolen intet hadde med dette å gjøre. Både Leo XIII og kardinal Ledochowski hadde tvertimot uttalt seg aldeles positivt om den virksomhet som St. Bernhard's sønner hadde utført i det svarte Afrika.

Generalkapitlet anmodet pater Amandus Schölzig om å ivareta en abbeds plikter i Mariann Hill med filialer, men hva med Franz Pfanner?

Dom Pfanner var den fødte misjonær. Han var dessuten også trappistmunk med hud og hår. Pater Amandus, som var en from og pliktoppfyllende mann, visste dette, og forholdt seg noe usikker overfor spørsmålet om Pfanthers videre skjebne.

Franz Pfanner pekte imidlertid selv på tre muligheter: Enten å bli forflyttet til den nyopprettede misjonsstasjon Mariazzell eller til Shimpers Nek. Hvis ikke dette lot seg gjøre,

ville han begynne en ny misjon i Libanon! — Det skulle ma ikke ha noe av. Franz Pfanner var nesten 70 år og hadde ennå ikke tenkt å falle til ro! Derfor bad man ham om å ta opphold i Shimpers Nek, og man vig-slet pater Amandus til abbed av Mariann Hill. Grunnen til denne apostoliske beslutning må sees i lys av ordenens frykt for opprør blant munkene i Mariastern og Mariann Hill, hvis Pfanner gjorde alvor av å ville stifte et kloster av tyske trappister i Asia.

I Shimpers Nek måtte Pfanner begynne helt forfra med å bygge, så og høste. I 1894 kom de første søstre, og Pfanner døpte stedet Emaus.

I Emaus trakk Franz Pfanner seg tilbake som eneboer. Han holdt Cistersiensernes hevdvunne klosteridealer i live, sto opp tidlig på natten, forrettet officiet, fastet og levde et liv i stor ydmykhet.

Men Evangeliets forkynnelse glemte han allikevel ikke. Cecil Rhodes var i de dager på alles lepper i det sydlige Afrika. Mannens personlighet og økonomisk/politiske tiltak kan i dag som dengang diskuteres, men Pfanner så i Rhodes et middel til å bane veien for Evangeliet.

Etter mange forgjeves forsøk lykkes det Franz Pfanner å få kontakt med Cecil Rhodes, som stilte 10 000 acres jord til bruk for Mariann Hill-misjonen i Maschonaland lenger mot nord inntil Zambesi.

Abbed Amandus gikk inn på dette og man gikk fort i gang med å opprette en misjonsstasjon med en prest og tre legbrødre i Triashill, ca. 2 000 km borte fra Mariann Hill.

Så gikk det slag i slag i de følgende år. Trappistmunkene var populære blant afrikanerne. I 1897 reiser trappister fra Mariann Hill til Tysk Øst-Afrika og begynner der, i 1898 blir

den første zuluneger prestevigslet, i 1902 grunnlegges den annen misjonsstasjon i Rhodesia og i 1906 følger den pavelige anerkjennelse av Søstre av Det Kostbare Blods Kongregasjon.

Imidlertid var problemet med Mariann Hill ikke helt løst. Var man trappistmunker eller katolske hedningemisjonærer? Det ulmet stadig, og det viste seg mere og mer vanskelig å få Mariann Hill-prosjektet administrert ordentlig, når Franz Pfanner var ute av bildet, og virksomheten strakte seg over så store avstander. Strukturen i misjonen fjernet seg også mer og mer fra det som var vanlig hos trappistene med klostre med selvstendig ledelse og økonomi. Det var ikke nok å henvise til at foretagendet gikk strykende, for det gjorde det faktisk. Det måtte også ha en canonisk kontur.

Amandus Schölzig dør av kreft i 1900 og Gerhard Wolpert overtar.

Franz Pfanner feirer samme år sitt gyldne prestejubileum med stor prakt omenn i eksil. I 1904 fortrekker Wolpert og man sender bud til Amerika etter den kjente abbed av Vår Frue av Getsemani (Thomas Mertons Kloster) i Kentucky. Dom Edmond Obrecht administrerer virksomheten som canonisk administrator inntil 1907, da en tysk abbed tar over, også bare som administrator. Imens arbeider Roma med spørsmålet om Mariann Hill. I februar 1909 beslutter Pius X å skille Mariann Hill fra Trappistordenen og gjøre misjonen til et selvstendig misjonsselskap etter trappistenes ideal.

Franz Pfanner døde den 24. mai 1909. Det var på festdagen for Maria de kristnes hjelp. — Hans livsverk ble stående. Det hadde endret karakter. Innholdet i det var virksomt og friskt, Jerikos murer hadde falt.

Man skulle blåse høyt i basunene før det skjedde. Mariann Hill-fedrene var ikke lenger trappister eller cistersiensere, de var misjonærer på det afrikanske kontinent som en canonisk kongregasjon og hevet fra Benediktiner-reglen. Det betød at man i større grad kunne hellige seg Evangeliets forkynnelse og tjenesten for medmennesket. Det betød at drømmen om å følge i St. Bernhards spor måtte skrinlegges for alltid. Den døde med Franz Pfanner.

Mariann Hill er i dag et blomstrende foretagende. Det er et begrep i Sør-Afrika og har stasjoner og hus mange andre steder i verden, også i Europa, hvor drømmen oppsto i den hvite munks hjerte.

PROBLEMER I DEN KOPTISKE KIRKE

London/Kairo (KN) Selv om et antall av de internerte koptiske kirkeledere som Sadat sperret inne i september nå er sluppet fri av president Mubarak, ser det nå ut til at en alvorlig splittelse er i ferd med å oppstå i den koptisk-ortodokse kirke.

Problemene har ikke først og fremst sin årsak i den politiske situasjon, men i de teologiske konsekvenser av innesperringen av kopter-paven Shenouda III.

Den koptisk-ortodokse kirke betrakter seg selv som et ikon av Himmelriket på jorden. Inntil tidenes ende er den guddomelig utvalgte hersker over dette riket paven i Alexandria. Ingen beslutninger vedrørende kirken kan fattes uavhengig av Hans Hellighet pave Shenouda III.

Nå som den koptiske kirke ledes av en komité utnevnt av presidentene Sadat og Mubarak, bestående av fem biskoper, er mange koptere kastet ut i en slags teologisk betinget forvirring. Pave Shenouda III ble valgt for ti år siden i overensstemmelse med kanonisk lov. Nå har en muslim i praksis ryddet ham av veien og utnevnt et annet lederskap.

Hvordan skal man da forholde seg

(Forts. neste side)

Munkesangen har forstummet, men den cistersiensiske kultur bærer fortsatt frukt i det svarte Afrika.

STRATEGIEN MOT MILITÆRSTYRET FÅR KONTURER

Warszawa/Krakow/Wien (KN) De polske militære myndighetene skal ikke få noen hjelp fra kirkelig hold til å overbevise polakkene om sin vilje til normalisering. Kilder i den polske kirke opplyser at man tror den gradvise normalisering som regjeringen snakker om ikke blir reell, men først og fremst skal tjene propagandahensyn. At kirken ikke vil la seg bruke, viser to eksempler:

Det katolske kulturelle tidsskrift *Znak* og forlaget av samme navn har avslått myndighetenes tilbud om å utkomme igjen og gjenoppta normal virksomhet. Så lenge det finnes andre tidsskrifter som ikke får lov til å utkomme, vil *Znak* være solidarisk og avstå fra å komme ut. Av de tidsskrifter som ikke får komme ut er månedsskriftet *Wież*, ukeavisen *Tygodnik Powszechny* og Solidaritetets tidsskrift *Solidarnosc*. Redaktøren for sistnevnte, Tadeusz Mazowiecki, sitter internert i *Pomorja*.

Den kjente filosofiprofessor Jozef Tischner har også gjort det klart at han i solidaritet med de internerte ikke akter å gjennomføre sin planlagte utenlandsreise i mars. Han skulle da holde foredrag i Italia og Østerrike. En utreisestillatelse og reise ville nemlig gi det gale inntrykk at forholdene ikke er så gale i Polen. Tischner vil avstå fra reiser utenlands inntil alle internerte er løslatt.

BEGRAVELSESBYRÅET**TS Jacobsen & Søn**

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

med mildhet og forsoningsarbeid til de fem, som er gått med på at en vantro setter dem i pavens sted?

Militante koptiske geistlige, bl. a. i USA, har gått hardt ut mot de fem. En talsmann for denne gruppen geistlige er Ibrahim Aziz, som sier at en biskop som tillater ikke-kristen innblanding i kirkens anliggender gjør seg skyldig i forakt for Den Hellige Ånd, som handler gjennom kirkens rette organer og råd. En slik biskop har dermed avskåret seg selv fra de troendes fellesskap.

Av de fem biskopene er det bare en som respekteres av koptere lojale til paven og kirkens tradisjoner. Det er den tidligere munk Gregorius fra det øvre Egypt. De øvrige er blitt angrepet meget hardt, f. eks. i en kirke i London: «Dere har fornektet og oppgitt paven for den samme lille sum som Judas forrådde Jesus».

Men Shenouda har også motstandere. Den ledende er en prest fra St. Macarius-klosteret i Wadi-el-Natroun, jader Mata-el-Meskin. Han var selv en kandidat til pavestolen i Alexandria i 1971. Han var en bitter motstander av de tre siste koptiske paver, og i perioder forvist til ørkenen. Han var en nær venn av Anwar el-Sadat, og beskyldte Shenouda for uloyalitet mot den egyptiske stat.

Fra sitt forvisningssted i ørkenen forsøker Shenouda å utøve sitt embede. I januar sendte han ut et hyrdebrev, og han har også sendt biskop Gregorius på forsoningsoppdrag til koptiske menigheter i hele Nord-Afrika.

Dersom Mubarak skulle løslate Shenouda, vil det uten tvil bli nødvendig på begge sider, dersom en skal kunne

unngå at det oppstår et skisma i den koptisk-ortodokse kirke.

Nord-Irland, som nylig ble utnevnt til ny seremonimester for paven. Paven skal ha to privatsekretærer. Den andre er polakken Stanislav Dziwisz.

NEGER NY SEKRETÆR FOR PAVEN

Vatikanstaten (KN) Presten Emery Kabongo fra Zaire skal bli ny privatsekretær for pave Johannes Paul II. Han skal ta over etter John Magee fra

Emery Kabongo har arbeidet i det pavelige diplomati i Brasil. Han har også arbeidet i Statssekretariatet i Roma, som nærmest kan betegnes som Vatikanets utenriksdepartement.

Det er SIGRID UNDSSET-år, og foreløpig er følgende bøker om og av Sigrid Undset kommet inn:

HALLVARD RIEBER-MOHN: Sten på sten — Fem blikk på Sigrid Undset, Aschehoug, 160 s. Kr. 96,— ib. 1982.

ARNE SKOUEN: Sigrid Undset skriver hjem. En vandring gjennom emigrantårene i Amerika. Aschehoug, 150 s. kr. 125,— ib. 1982.

Nytt opplag:

Nini Roll Anker: Min venn Sigrid Undset. Aschehoug, 77 s. Kr. 48,—. 1982.

I Fonteneserien foreligger følgende bøker av Sigrid Undset:

Den trofaste hustru, kr. 51,—, Våren, kr. 45,—, Fru Marie Oulie, kr. 27,—, Gymnadenia, kr. 26,—, Den brennende busk, kr. 35,—, Elleve år, kr. 52,—, Jenny, kr. 49,—, Fattige skjebner, kr. 14,—, Kvinnesynspunkt, kr. 14,—, Fortellingen om Viga-Ljot og Vigdis, kr. 36, samt middelalder-romanene.

Vi har også mye fin lesning for faste- og påsketiden:

Jeg er Veien, Oppstandelsen og Livet, 14 meditasjoner over korsveien. Av en søster i Lunden kloster. Bildene er fra korsveien i St. Dominikus kirke, kr. 15,—.

STINISSEN: Bikten: Försoningens sakrament, kr. 5,—.

PER LØNNING: Vandring gjennom fasten, kr. 85,—.

VERA MOLLAND: Fastetid — Påske — Pinse, kr. 25,—.

TORHILD MOEN: Lys og Liv. Faste- og påskebok, kr. 79,—.

PÅSKEN I GLASSMALERIER. Fotografier av Sonia Halliday og Laura Lushington, kr. 25,—.

ST. THOMAS AQUINAS: Meditations and Readings for Lent, kr. 47,—.

HANS URS VON BALTHASAR: Way of the Cross, kr. 26,—.

CARYLL HOUSELANDER: The Stations of the Cross, kr. 52,50.

LADISLAUS BOROS: Breaking through to God. A Way of the Cross, kr. 29,50.

ALBAN GOODIER: The Passion and Death of our Lord Jesus Christ, kr. 82,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—13.

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

PAVEBESØK TIL SPANIA

Madrid (KN) Pave Johannes Paul II kommer til å reise til Spania den 13. oktober i høst for et ti dager langt besøk. Foranledningen til reisen er 400-årsdagen for den hellige Teresa av Avilas død. Hun døde den 4. oktober 1582.

Opprinnelig hadde paven planlagt en tur til Spania i fjor høst, til innledningen av minneåret for den hellige Teresa. Men attentatet i mai 1981 gjorde dette besøket umulig.

PAVENS NYE SEREMONIMESTER FRA NORD-IRLAND

Vatikanstaten (KN) Paven har utnevnt sin privatsekretær John Magee til ny seremonimester under de pavelige gudstjenester etter Virgilio Noé, som nylig ble utnevnt til erkebiskop.

John Magee er fra Nord-Irland, og har vært en av pavens to privatsekretærer i en årrekke.

KIRKEN STØTTER OPPRETTELSEN AV FAGORGANISASJON FOR FARGEDE I SØR-AFRIKA

Bergen (NØP/LaC) Den romersk-katolske kirkes bispekonferanse i Sør-Afrika har besluttet å støtte opprettelsen av en egen fagorganisasjon for fargede i landet, med «hele kirkens moralske vekt». Vedtaket ble nylig gjort kjent av formannen i bispekonferansen, biskop Hurley. Han sammenliknet situasjonen med kirkens holdning til «Solidaritet» i Polen, men sa at i deres tilfelle gjelder det «kampen mot den klassiske kapitalisme som er blitt helt uten kjærlighet og menneskelighet».

FLYKTNINGEPROBLEMET I AFRIKA MÅ FORDØMMES

Bergen (NØP/LaC) Den viktigste årsaken til at Afrika står overfor store flyktningsproblemer er at makthaverne krenker menneskerettighetene.

Det er erkebiskop Walter Makhulu,

selv en flyktning fra Sør-Afrika, som sier dette. Han er formann i det protestantiske «All African Council of Churches», og han oppfordrer kirkene til å gjøre noe med dette: «De afrikanske kirkene må ha mot til å fordømme dette forholdet», sier han.

FA EVANGELIET PÅ FOTE IGJEN!

Bergen (NØP/LaC) «Evangeliet står på hodet! Evangeliet blir fremstilt fra den gale siden. I vår verden er det de rike som eier evangeliet, mens de fattige ikke får evangeliet først!»

Det er professor Gabriel Marne som kommer med denne kraftsalven i en kronikk i den franske katolske avisen La Croix. Han begrunner sine påstander med at over halvparten av de omlag 1200 millioner kristne i verden lever i de land som utgjør den rikeste fjerdedel av jorden, mens bare 5 % av de kristne lever i den fattigste fjerdedel av jorden. Mellom disse to finner vi hele

STATUS FOR KIRKELIGE HJELPEARBEID PRESENTERT FOR PAVEN

Roma (KN) Lederen for de polske biskopers velferdskomisjon, hjelpebiskop Czeslaw Domin (Katowice), har nylig hatt en lang audiens for paven der han har orientert om det kirkelige hjelpearbeid i Polen. Umiddelbart etter audiensen ga han en pressekonferanse der han ga generelle opplysninger om kirkens anstrengelser.

Kirkens velferdskomisjon har hittil kunnet fordele 19.000 tonn matvarer i Polen. Derav stammet 10.000 fra Europa, og hadde en verdi på omregnet rundt 110 millioner kroner. Men hjelpen har likevel først og fremst symbolsk verdi, sa Domin. Et land på Polens størrelse kan ikke forsynes fullstendig utenfra — deler en maten på 36 millioner polakker, mottok hver polakk ifjor gjennomsnittlig 600 gram.

Domin trodde at prishoppet den 1. februar ville få alvorlige følger. Når familiene om senest to måneder har brukt opp alle reserver og lagre, kunne matvaresituasjonen bli katastrofal. Polens nød er naturligvis ikke stor, hvis man sammenligner med landene i Sahel-sonen, sa Domin. Men i europeisk målestokk hersker det likevel så absolutt nød.

To ganger pr. måned kan de internertes pårørende sende en tre-kilos pakke matvarer til interneringsleirene, opplyste Domin. Kirkens velferdsorganisasjon forsøker å nå de internerte som ikke har pårørende med hjelp. Domin opplyste i den sammenheng at polske biskoper nå hadde anledning til å besøke internerte, feire messen og høre skriftemål.

Over 50 prosent av alle hjelpeprogrammer til Polen går over den polske kirkes velferdskomité. Polske myndigheter er sjaltet inn bare ved forsendelser fra oversjoiske land. All distribuering skjer i kirkelig regi. Til tross for kommunikasjonsproblemene som fulgte hendelsen den 13. desember, har det katolske hjelpearbeidet i Polen kunnet gjennomføres uten noe slag av innblanding fra militærets side, sa biskop Domin.

Syrisk ortodoks biskop:

DET FINNES IKKE NOEN TEOLOGISK HINDER FOR KVINNELIGE PRESTER

Bergen (NØP) En biskop fra Den østlige ortodokse kirken mener at det ikke finnes teologisk grunnlag for å nekte å ordinere kvinnelige prester. Geevarghese Osthathios, metropolitten av Niranam i den syriske øst-kirken, «ber sine ortodokse brødre inntrengende» om ikke å la dette spørsmålet forårsake splittelse i kirkenes enhet.

Han tilføyde at en slik praksis ikke skal tvinges på noen kirke, og heller ikke på hans egen kirke. Dette kom frem under Kirkenes Verdensråd møte i Lima nylig

Teologen Norman Young fra Den australske forenede kirke kritiserte denne holdningen sterkt. Han mente at å forsøke å nå kirkelig enhet ved å overse dette spørsmålet, var et «økumenisk ultimatum».

På den andre siden fremholdt den

russisk-ortodokse Vitaly Borovoy at den ortodokse motstanden mot kvinnelige prester er et spørsmål om «samvittighet, ikke om diskriminering og uvitenhet».

Amerikaneren Robert Wright, som representerte Den anglikanske kirken, konkluderte med at alt arbeid for kirkelig enhet må behandle dette spørsmålet grundig og «med teologisk alvor». LWI

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster
Tlf. 21 69 06

Latin-Amerika som forpines i påvente av at utfordringen om en omfordeling av godene mellom Nord og Sør blir virkeliggjort

Stadig ser vi hvordan de rike terroriserer, martyriserer og berøver de som stadig blir fattigere, samtidig som de rike hevder å være de fattiges brødre «i troen». Kampen for en øket rettferdighet blir da et middel for å få evangeliet på fote igjen, mener Marne.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

?

Ifølge Katolsk Orientering er Christian Gabrielsen, Thorshavn på Færøylene, den 10. januar blitt vigslat som diakon i den katolske kirke. Gabrielsen har sammen med sin kone Inger vært aktiv i menigheten i en årrekke, og for å avlaste sognepresten, pater Per Wågø OMI, anser biskop Martensen det for best å ha en permanent diakon som medhjelp på de fjerne øyer.

MEKANE YESUS-KIRKEN I ETIOPIA I FULL VITALITET!

Bergen (NØP/LWI) «Jeg ble meget imponert over den åndelige vitalitet i Den etiopiske evangeliske Mekane Yesuskirken. Det er generalsekretæren i Det lutherske verdensforbundet, Carl Mau, som sier dette i en uttalelse etter at han kom tilbake fra en kort reise til Etiopia i slutten av forrige måned. Han sa at på tross av et utall vanskeligheter som

EGIL KRISTIANSEN DØD

En av de mest trofaste katolikker i Norge er ikke mer iblant oss. Fotograf Egil Kristiansen, Moss, er avgått ved døden den 19. februar 1982, 60 år gammel. Kristiansen hadde vært rekonvalesent en tid etter et hjerteinfarkt i høst, men allikevel kom døden som en overraskelse.

Egil Kristiansen vil være kjent i katolsk sammenheng utenfor menigheten i Moss, idet han var den første som ble utnevnt til kirkelig assistent. Han var konvertitt og i en årrekke den eneste norske katolikk i Moss. Det var da også en ganske naturlig sak at det var ham det ble kalt på da den geistlige betjening i menigheten ble redusert. Kristiansen var en nidkjær tjener. Hans virksomhet i menigheten innskrenket seg ikke bare til å være liturgisk tjener, men han kjente det som et ansvar at de mer konstante forhold var i tipp topp stand, og han passet og pleiet kirkens eiendom i Moss med praktisk sans og stor ansvarsfølelse.

Kristiansen var ikke en mann man kom inn på med det samme. Han så folk an, men han hadde stor sans for humor og talte gjerne en god historie.

Egil Kristiansen var Mossing med hud og hår. I sine unge dager var han speider og troppsfører. Han var en dyktig fagmann, og var i mange år formann for Moss Fotoklubb. Han var ivrig medlem av heimevernet helt fra 1945 til han måtte tre ut på grunn av alder, liksom arbeidet ut i fra Odd Fellow losjen i Moss hadde hans store interesse.

Enda en Herrens tjener er gått inn i lysets rike, han hvile i fred.

Svend Aage Rasmussen

PROTESTANTER PLANLEGGER «ANTI-PAVE DEMONSTRASJONER»

Engelske evangelikale delt
i synet på pave-besøk.

Bergen (NØP/CT) «Evangelikale kristne bør ikke ta del i demonstrasjoner mot pavens besøk». Det er den evangeliske alliansen i England som nylig offentliggjorde dette rådet, men det er uvisst om henstillingen fra den ellers innflytelsesrike Alliansen blir fulgt. Det heter videre at man bør vise både «kjærlighet, respekt og vennlighet» overfor katolikkene.

På tross av dette er det blitt kjent at mer militante protestanter nå planlegger en protest-demonstrasjon i London mot at pave Johannes Paul II besøker

landet i månedskiftet jun/juli i år og mot at England underskriver avtalen om å gjenoppta diplomatiske forbindelser med Vatikanstaten.

Planene går ut på å starte en brevkampanje rettet til statsministeren med bønn om ikke å videreføre oppgraderingen av de diplomatiske forbindelsene. Den planlagte demonstrasjonen er tenkt lagt til mandag den 29. mai når paven returnerer fra Canterbury.

Den evangeliske allianse derimot appellerer til sine medlemskirker og medlemmer om å holde seg borte fra «demonst». De ber evangelikale om å «lytte med ekte åpenhet til dem som søker fornyelse og reformasjon innenfor Den katolske kirke og vennlig motta Guds virke hvor enn det blir sett».

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

nå er lagt i veien for kirkens liv, så har det ikke tatt motet fra de etiopiske luteranerne.

Mau som tilbragte flere dager i hovedstaden Addis Abeba, utvekslet nyheter med ledelsen i Mekane Yesus-kirken. Mau sa at han er overbevist om at de etiopiske myndighetene ikke har noen grunn til å mistro eller frykte kirken som aksepterer dens kristne medansvar i Etiopia. «Kirken er et positivt element i det etiopiske samfunnet som er inne i en revolusjonær forandring», sa generalsekretæren ved tilbakekomsten til Geneve.

Det er omlag 540.000 troende som tilhører den lutherske Mekane Yesus-kirken i Etiopia.

KAPPRUSTNING VANVITIG, SIER SVEITSISKE BISKOPER

Fribourg (KN) Det internasjonale vanpenkappløp kan etter de sveitsiske katolske biskopers mening ikke betegnes som annet enn åpenbart vanvittig. Det går frem av et dokument som biskopene har offentliggjort i Fribourg i Sveits nylig.

Biskopene advarte samtidig imot at følelser og ønsketenkning fikk dominere i fredsdiskusjonen. Freden trenger tilstrekkelig beskyttelse, skriver de. Derfor må det også være tillatt for et land å forsvare seg selv. En hær er nødvendig så lenge den sikrer freden, sa biskopene. Men samtidig må en også bruke andre midler for å fremme freden, understreket de.

NY REKORD FOR PRESTEKALL I POLEN

Warszawa (KN) Antall prestestuderende i polske presteseminarer er 50 prosent høyere enn for 10 år siden, og antall prestevielser er også sterkt stigende. Dette går frem av den siste statistikk utgitt av den polske bispekonferanse.

I 1981 hadde Polen 6.714 prestestuderende fordelt på 27 bispedømmer og 39 ordener. Det ble presteviet 688 menn i

løpet av året. Tallene for 1980 var 6.285 og 632, i 1971 var det 4.088 og 480.

Erkebispedømmet Krakow, tidligere ledet av kardinal Wojtyla som i 1978 ble pave Johannes Paul II, hadde flest prestestuderende i 1981 og nest mest nye prester. Erkebispedømmet Wroclaw hadde flest presteordinasjoner.

Caritas . . .

(Forts. fra side 16)

beundring, må tilskynde os endnu mere til at tilbyde Dem vor hengivne vejledning og stadige bøn. — I nogen tid har kravet om religiøs frihed fundet større forståelse i dette land. Det er derfor nødvendigt at bede den Almægtige Gud, alle nationers Herre, i erkendelse af denne frihed, at vore brødre og søstre i Kina må blive i stand til at leve deres tro uden indsigelser og forblive i den katolske enhed med kirken».

Paven slutter sin artikkel med at oppfordre til bøn for Kinas katolikker, at de må forblive trofaste i troen på Kristus, at de må bevare den kristne kærlighet, og at den kinesiske nation må vandre videre ad retfærdighedens stier.

S. R.

ALVOR FØR PÅSKE

Fastetiden er alvorets tid. Det er en tid hvor man bør ta sitt liv opp til overveielse. Betrakningen og meditativ hengivelse er i den forbindelse begreper man ikke unngår å ta stilling til. Som katolikk, som kristen. Fastetiden er en forberedelsestid til påskefesten. I meditativ forstand går man opp til templet i Jerusalem for sammen med frelseren å feire påsken.

Disse ting er blitt slått fast gjennom århundrer av kunstnere, åndsfyrster og forfattere. «Jeg er veien, oppstandelsen og livet». Ut ifra disse ord av Jesus er det den kristne kan hente inspirasjon til møtet med den oppstandne. Det gjelder til enhver tid.

Dominikanerinnene på Lunden Kloster har utgitt en liten meditasjon over dette tema. Den korrekte virkelighet er korsveistasjonene i St. Dominikus Kirke i Oslo av den franske kunstner Maxime Adam-Tessier. Enhver besøkende i Dominikanernes kirke i Oslo kan ikke unngå å bli betatt av de tause og dog levende stener, som uten konkret bilde taler til den enkelte med et personlig og levende formsprog. Disse 14 stasjoner har en av søstrene i Lunden Kloster meditert over og gjort levende i tekst og bilder.

Det fremstilles så lite av den slags andaktslitteratur i dag, så man må hilse det lille hefte velkommen og håpe at mange vil anskaffe seg det og bruke det, ikke minst nå i fastetiden.

Svend Aage Rasmussen

JEG ER VEIEN, OPPSTANDELSEN OG LIVET,

14 meditasjoner over korsveien.

Lunden Kloster, Oslo 1982.

Heftet kan fås ved henvendelse til klostret eller i St. Olav Bokhandel.

CARITAS CHRISTI

I et brev til den katolske bispekonferens i Norden, stilet til Biskop John Willem Gran, Oslo, skriver den Apostoliske delegat for Skandinavien, mgr. Bellotti, at pave Johannes Paul II søndag den 21. marts vil lede en liturgisk gudstjeneste i Roma, hvis hovedtema vil være forbønnen for Kina og det kinesiske folk. — Mgr. Bellotti understreger, at Vatikanet meget gerne ser, at biskopper over hele verden på denne dag slutter op om denne gudstjeneste og sammen med deres lokale menigheder forener sig med Den Hellige Fader i bøn for det kinesiske folk.

Den umiddelbare anledning til dette tiltag er en artikel, som paven skrev i Vatikanets officøse organ, *L'Osservatore Romano*, den 24. januar i anledning af det kinesiske nytår.

Paven gør indledningsvis opmærksom på, at han skriver denne artikel, som leder og hyrde for den universelle kirke. Han mener derfor, at de omstændigheder, som den katolske kirke og andre kristne samfund i Kina befinder sig i, er et anliggende, som i særdeleshed kræver pavens opmærksomhed, ikke mindst som leder af en kristen kirke på verdensplan.

Det som i første række interesserer paven som ledende biskop er, at man med beklagelse må konstatere, at de bånd, som skulle forbinde de kinesiske kristne, med det kirkelige fællesskab udenfor Kina på sin vis må siges er ved at løsne. Paven siger, at dette brev er en del af den stændige bøn han sender til Gud i Himmelen om at tage vare på alle katolikker i hele verden. Han henviser til Evangeliet, som udtrykkeligt opfordrer til bøn, og siger, at den som beder, han får! (Mat. 7,7).

Paven konstaterer, at der i en årrække har været et aktuelt brud mellem den katolske kirke i Kina og Roma, forårsaget af de politiske omstændigheder; og han peger på, at den kristne kirkes kendetegn er fællesskabet i troen på en

hellig, katolsk og apostolisk kirke og på verdens frelser, Jesus Kristus. Fællesskabet er ikke bare noget verbalt, men er et synligt bånd, som når det brydes er et sår på Kristi legeme...

Det er derfor Den Hellige Stols opgave i særdeleshed at drage omsorg for at forene brødre og søstre over hele verden i troen på Kristi sandhed og den indbyrdes kærlighed. Paven henviser til Skriftens ord om, at Jesus selv pålagde apostelen Peter denne opgave allerede, da han vandrede her på jorden, og i særdeleshed understregede det ansvar denne apostel havde på dette område, fordi Herren ønskede at kirken som et fællesskab skulle være bygget på Peter, ikke bare som symbol, men som et synligt vidnesbyrd for verden. — «Ypperstepræsten i Roma», siger Det Andet Vatikankoncil, «er den synlige og evige kilde og grundlaget for enhed både mellem bispærne og alle troende» (Lumen Gentium nr. 23), skriver paven. —

Videre siger han, «det er ham, (Peter) som gør episkopatet helt og udelt i sig selv. Båndet med Petri Stol og med hans apostoliske præsteskab er derfor den uforanderlige tilstand, i hvilken man kan være i fællesskab med den store katolske familie». —

Pave Johannes Paul siger derefter, at omsorgen for kirken i Kina i særlig grad kommer til at ligge ham på hjerte. Paven peger igen på Det Andet Vatikankoncils udtryk om fællesskabet mellem mennesker, og at dette fællesskab er noget, som er verdensomspændende, fordi kirkens sande natur er een og universel, een midt i mangfoldigheden af mennesker.

Johannes Paul II går lidt dybere ind på Det Andet Vatikankoncils idé om kirkens katolicitet, og siger: «Denne katolicitets dyd», siger konciliet, «er, at hver del af kirken tilbyder sine fortrin og gaver til andre dele af kirken, og at alle bliver styrket af det at være fælles om alle ting og de fælles anstrengelser

efter at opnå enhed og fuldkommenheden i enheden. —

Før at finde en rigtig plads i kirkens fællesskab, findes der også kirker, som uden at have noget imod Petri Stol som leder hele kærlighedens fællesskab, bibeholder deres egne traditioner». —

Paven fortsætter med at fastslå, at der mellem de forskellige dele af kirken findes et fast og varigt bånd, hvorigennem det åndelige, de apostoliske arbejder og forskellige opgaver bliver varetaget. «For Guds Folk er kaldet til at dele deres goder, og apostlenes ord opfordrer også hver af menighederne, hver efter sin gave, som de har modtaget». (1. Pet. 5 : 10).

«Den romersk Katolske Kirke har altid ønsket at befordre dens børns fremgang og vækst over hele verden, som en moder. (Med iver og stor kærlighed, omend fra tid til anden med menneskelige svagheder). — Og den drager omsorg for at de aldrig mangler gode og ordentlige hyrder, hjælpere i missionsarbejdet, eller evangelisations-oppagere. Så snart en lokal kirke har vist sig moden og udviklet, glæder den katolske kirke sig over, at ansvaret for ledelsen af lokal-kirken kan forblive hos dens egen gejstlighed, som opretholder troens fællesskab og de retningslinjer, som den har fælles med denne kirke». —

Paven peger videre på, at tilstedeværelsen af et stigende antal indfødte biskopper i bispekonferencerne verden over samt tilstedeværelsen af ikke-romerske medlemmer af kurien i allerhøjeste grad viser, at kirken tager hensyn til sine sønners arbejde uden at skele til oprindelse eller ønsker om indflydelse. Det har især kommet til udtryk efter Det Andet Vatikankoncil.

«Vi er helt klar over, at vore brødre og søstre i Kina har udstået vanskeligheder og fornyede prøver i løbet af de sidste tredve år. De har i Deres lidelser givet bevis på Deres trofasthed til Kristus og hans kirke med et sådant mod, som udmærket kan sammenlignes med det de første kristne viste. Det er godt at modtage nyheder om den stadige og medige loyalitet fra Kinas katolikker overfor deres fædres kristne tro og Deres tilknytning til Petri Stol.

Alt dette, som omfattes af vor dybeste
(Forts. side 19)

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbejdere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller
gjennom postkontorene).

Kr. 110,— pr. år.
For halvår kr. 55,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 125,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.